

Motion till riksdagen 2020/21:3166

av **Helena Lindahl och Peter Helander (båda C)**

Berörda kommuners och regioners del av vind- och vattenkraftens värden

---

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att berörda kommuner/regioner ska få behålla en rättmätig del av vind- och vattenkraftens värden och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

De sju skogslänen bidrar med runt 90 procent av Sveriges vattenkraft.

Vattenkraften produceras lokalt, men är en av de viktigaste förutsättningarna för hela Sveriges gemensamma välbefinnande. Ett normalår produceras cirka 65 TWh grön förnybar el genom kraften i det strömmande vattnet, vilket är nästan hälften av landets elproduktion. Under 2019 producerade vindkraften drygt 19,5 TWh el och produktionen kommer enligt branschen att öka kraftfullt de närmaste åren. I den nödvändiga omställningen till ett klimatsmart och långsiktigt hållbart samhälle, kommer vind- och vattenkraftens betydelse och värde att öka ytterligare.

I Norge finns ett system som innebär att kommuner och län ersätts för de ingrepp i naturen som kraftbygget innebär. Här är det en självklarhet att kraftkommunerna ska kompenseras för vattenkraftsutbyggnadens negativa påverkan på jord- och skogsbruk, renskötsel, fiske och turism. Dessa miljarder används sedan för att ge medborgare och företag bra service och goda förutsättningar för utveckling.

I Sverige är situationen annorlunda. Här får idag de kommuner och bygder, där vattenkraftproduktionen sker, en mycket begränsad kompensation för de omfattande ingrepp i miljön som utbyggnaden har inneburit. Lokalt stannar endast de så kallade bygdemedlen. Summan uppgår till ungefär 110 miljoner kronor per år, för hela landet.

Om man verkligen vill att hela landet ska växa och utvecklas måste förutsättningarna vara mer likartade. Så är det inte idag. Centraliseringen och urbaniseringen av

Sverige fortsätter och många säger att detta bara är tidens tand. Ofta utmålas landsbygden och skogslänen som tärande och städerna beskrivs som tillväxtmotorer.

Det är en bild som inte stämmer. Landsbygden bidrar inte enbart med maten som invånarna i städerna konsumerar, utan även med värdefulla resurser som exempelvis el, skog och malm. Problemet är att de värden och vinster som skapas på landsbygden inte kommer landsbygden till godo.

Därför är det orättvist att vattenkraftskommuner som t ex Älvdalen, Jokkmokk, Åsele, Sollefteå och Ragunda ständigt ska tvingas kämpa med ekonomiska problem och höra till de kommuner som har högst skattetryck. Detta trots att skogslänen i princip levererar all vattenkraft som finns i landet.

Fastighetsskatten för vattenkraftanläggningar uppgår årligen till stora summor, men de producerande kommunerna får bara dela på de, i sammanhanget, modesta bygde-medlen. Allt går idag till staten, vilket är en total avvikelse från hur andra jämförbara länder hanterar frågan.

När det gäller nivån på den statliga fastighetsskatten för vindkraftsfastigheter, så är den relativt liten och därför enkel att överföra till kommunerna. Detta är rimligt eftersom det är den lokala miljön som påverkas.

Det är en viktig del av en kraftfull regional utvecklingspolitik att alla delar av Sverige har likvärdiga förutsättningar för utveckling och tillväxt. Därför föreslår vi att en utredning tillsätts för att utforma ett långsiktigt system där landets berörda kommuner/regioner får behålla en rättmätig del av vind- och vattenkraftens värden.

Detta bör ges regeringen till känna.

Helena Lindahl (C)

Peter Helander (C)